

TEZE NÁVRHŮ PROVÁDĚCÍCH PŘEDPISŮ

- Teze nařízení vlády o oblastech vzdělávání
- Teze nařízení vlády o standardech pro akreditaci
- Teze vyhlášky o statistice

Teze nařízení vlády

k provedení § 44a odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění předkládaného návrhu novely

I. Zákonné zmocnění

V souladu s navrhovaným zněním § 44a odst. 3 zákona o vysokých školách bude vláda zmocněna stanovit nařízením:

Jednotlivé oblasti vzdělávání stanovující pro každou oblast vzdělávání

- a) základní tematické okruhy, které jsou pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující,
- b) výčet typických studijních programů spadajících pod danou oblast vzdělávání,
- c) rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením hlavních cílů vzdělávání, zahrnujících odborné znalosti, dovednosti a další kompetence, a charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní.

Zákonné zmocnění navazuje na navrhované znění § 44a zákona o vysokých školách, které zní:

„§ 44a

Oblast vzdělávání

(1) Oblast vzdělávání je věcně vymezený úsek vysokoškolského vzdělávání, v jehož rámci jsou připravovány, schvalovány a uskutečňovány studijní programy blízkého nebo příbuzného obsahového zaměření, odrážející společný teoretický a metodologický základ dané oblasti vzdělávání.

(2) Seznam oblastí vzdělávání je uveden v příloze č. 3 k tomuto zákonu.

(3) Vláda stanoví nařízením vymezení jednotlivých oblastí vzdělávání, obsahující

a) základní tematické okruhy, které jsou pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující,

b) výčet typických studijních programů spadajících pod danou oblast vzdělávání,

c) rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením hlavních cílů vzdělávání, zahrnujících odborné znalosti, dovednosti a další kompetence, a charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní. “

II. Teze nařízení vlády o oblastech vzdělávání

A. Obecná východiska a cíle oblastí vzdělávání

Oblastí vzdělávání se rozumí věcně vymezený úsek vysokoškolského vzdělávání, v jehož rámci jsou připravovány, schvalovány a uskutečňovány studijní programy blízkého nebo příbuzného obsahového zaměření, odrážející společný teoretický a metodologický základ dané oblasti vzdělávání. Zavedení oblastí vzdělávání do systému vysokého školství je motivováno zvýšením přehlednosti a transparentnosti vysokoškolského vzdělávání. Oblasti vzdělávání zároveň umožňují zjednodušení systému vysokoškolského vzdělávání a jeho administrace i akreditace. Ke zjednodušení administrace přispěje i přechod od současného systému studijní program – studijní obor (obory) na systém studijních programů, které se nebudou dále dělit na studijní obory.

V návaznosti na to a v zájmu posilování institucionální autonomie a odpovědnosti vysokých škol za vytváření, uskutečňování a zajišťování kvality studijních programů, které přináší institucionální akreditace, se zavádějí a definují oblasti vzdělávání. Při uskutečňování studijního programu na základě institucionální akreditace pro oblast nebo oblasti vzdělávání bude nutné splnit soubor požadavků určených právě pro institucionální akreditaci pro tyto oblasti. To se bude týkat zejména obsahového zaměření, profilu absolventa se zohledněním výsledků učení, odborných znalostí a odborných dovedností absolventů, včetně tzv. měkkých dovedností, ve vazbě na příslušnou oblast vzdělávání. V případě uskutečňování studijního programu, který spadá do dvou nebo více oblastí vzdělávání, musí mít vysoká škola institucionální akreditaci pro všechny dané oblasti vzdělávání. Pokud tuto institucionální akreditaci pro všechny dané oblasti vzdělávání vysoká škola nemá, může tento studijní program uskutečňovat pouze na základě akreditace tohoto studijního programu.

Bližší podmínky pro akreditaci jednotlivých oblastí vzdělávání a studijních programů bude definovat nařízení vlády o standardech pro akreditaci.

Oblasti vzdělávání jsou charakterizovány základními tematickými okruhy, které vycházejí z profilujících znalostí dané disciplíny. Cíle studia, profil absolventa (zohledňující výsledky učení), možnosti uplatnění (včetně tzv. regulovaných profesí), obsah státních zkoušek a témata kvalifikačních prací musí tvořit logický celek.

Východiskem je zde i implementace Evropského kreditového systému (ECTS) a popis studijních programů pomocí výsledků učení. Výsledky učení jsou popisem toho, co by měli studenti znát, čemu by měli rozumět a co by měli být schopni dělat po úspěšném dokončení procesu učení. Jedná se tedy o dosahované znalosti, dovednosti a obecné způsobilosti. Využívání výsledků učení je základem pro další nástroje v oblasti vysokého školství – například pro kvalifikační rámec či hodnocení kvality. Pro jednotlivé oblasti vzdělávání jsou využity deskriptory oblastí vzdělávání. Deskriptory oblastí vzdělávání převádějí volněji formulované popisy oblastí vzdělávání do kategorie očekávaných výstupů učení, a to tak, aby byly v souladu s národními deskriptory kvalifikačního rámce. Zaměřují se přitom na odborné znalosti, tedy na konkretizaci faktických i teoretických znalostí a stupně porozumění

typického absolventa páteřního studijního programu, a odborné dovednosti, tedy na konkretizaci výzkumných, uměleckých nebo jiných praktických postupů uplatňujících odborné znalosti dané úrovně.

Pokud jde o obecné způsobilosti, tato kategorie vyjadřuje především kontext, v němž se od absolventa očekává, že bude odborné znalosti a odborné dovednosti uplatňovat, a míru samostatnosti a odpovědnosti, s jakou tak bude činit. Obecné způsobilosti jsou popsány národními deskriptory jako společné napříč všemi oblastmi vzdělávání, a deskriptory oblastí vzdělávání proto tento typ výstupů z učení v zásadě nespecifikují.

U každé oblasti vzdělávání bude uveden vztah k české klasifikaci kmenových oborů vzdělávání KKO (přičemž jeden kmenový obor může mít vztah k více oblastem vzdělávání) a k mezinárodní klasifikaci ISCED-F.

Cíle oblastí vzdělávání:

- a) Poskytovat prostor pro vytváření a uskutečňování studijních programů; popisovat jejich konceptuální základy a povahu a vytvářet základní rámec pro jejich průběžné inovace.
- b) Vymezovat legitimní prostor pro uskutečňování studijních programů v souvislosti s institucionální akreditací. V souvislosti se zavedením institucionální akreditace vymezuje oblast vzdělávání prostor, v jehož rámci může vysoká škola s institucionální akreditací pro tuto oblast vzdělávání uskutečňovat v rámci dané oblasti vzdělávání jednotlivé studijní programy.
- c) Poskytovat informace pro tu část vnitřního a vnějšího hodnocení vysokých škol, která se bude týkat vzdělávací činnosti.
- d) Oblast vzdělávání vyjadřuje podstatu kvalifikace, která se získává studiem, a obecné odborné znalosti a dovednosti absolventů.

III. Postup přípravy nařízení vlády o oblastech vzdělávání

Při přípravě nařízení vlády bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vycházet z výstupů Individuálního projektu národního Kvalifikační rámec terciárního vzdělávání. Za účelem definování náležitostí jednotlivých oblastí vzdělávání budou ustanoveny oborově příslušné pracovní skupiny složené ze zástupců příslušných vysokých škol, popřípadě fakult, nominovaných orgány reprezentace vysokých škol. Budou respektovány právní předpisy upravující regulovaná povolání a budou dožádána stanoviska dotčených profesních komor nebo jiných uznávacích orgánů v případě, že daná oblast vzdělávání zahrnuje i přípravu k výkonu regulované profese.

Návrh nařízení vlády bude projednán s orgány reprezentace vysokých škol (Českou konferencí rektorů a Radou vysokých škol).

IV. Oblasti vzdělávání

Oblast vzdělávání č. 1: Architektura a urbanismus

Oblast vzdělávání č. 2: Bezpečnostní obory

Oblast vzdělávání č. 3: Biologie a ekologie

Oblast vzdělávání č. 4: Dopravní a přepravní služby

Oblast vzdělávání č. 5: Ekonomické obory

Oblast vzdělávání č. 6: Elektrotechnika

Oblast vzdělávání č. 7: Energetika

Oblast vzdělávání č. 8: Farmacie

Oblast vzdělávání č. 9: Filologie

Oblast vzdělávání č. 10: Filozofické vědy, religionistika a teologie

Oblast vzdělávání č. 11: Fyzika

Oblast vzdělávání č. 12: Historické vědy

Oblast vzdělávání č. 13: Chemie

Oblast vzdělávání č. 14: Informační technologie, kybernetika a informatika

Oblast vzdělávání č. 15: Lesnictví

Oblast vzdělávání č. 16: Matematika a statistika

Oblast vzdělávání č. 18: Neučitelská pedagogika

Oblast vzdělávání č. 19: Politické vědy

Oblast vzdělávání č. 20: Potravinářství

Oblast vzdělávání č. 21: Právo

Oblast vzdělávání č. 22: Psychologie

Oblast vzdělávání č. 23: Sociální práce

Oblast vzdělávání č. 24: Sociologie

Oblast vzdělávání č. 25: Stavebnictví

Oblast vzdělávání č. 26: Strojírenství a materiály

Oblast vzdělávání č. 27: Tělesná výchova a sport; kinantropologie

Oblast vzdělávání č. 28: Těžba a zpracování nerostných surovin

Oblast vzdělávání č. 29: Učitelství

Oblast vzdělávání č. 30: Umění

Oblast vzdělávání č. 31: Vědy o umění a kultuře

Oblast vzdělávání č. 32: Vědy o zemi

Oblast vzdělávání č. 33: Veterinární lékařství, veterinární hygiena

Oblast vzdělávání č. 34: Všeobecné lékařství a zubní lékařství

Oblast vzdělávání č. 35: Zdravotnické obory

Oblast vzdělávání č. 36: Zemědělství

Modelový příklad oblasti vzdělávání

Oblast vzdělávání č. 1: Architektura a urbanismus

1. Základní tematické okruhy

- Statika
- Materiály a konstrukce
- Stavitelství
- Teorie a dějiny architektury
- Dějiny umění
- Památková péče
- Estetika
- Výtvarná tvorba
- Územní plánování
- Navrhování, modelové projektování
- Tvůrčí ateliéry

2. Typické studijní programy

- Architektura
- Územní plánování
- Zahradní a krajinářská architektura

3. Rámcový profil absolventů a relevantní regulované profese

Profil absolventů

Bakalářský typ

Absolventi bakalářských studijních programů v oblasti architektury a urbanismu mají základní znalosti a dovednosti technických, uměleckých, ekologických, sociologických, demografických a ekonomických disciplín v rozsahu architektonických oborů se schopností pochopení vzájemných souvislostí. Mají nezbytné znalosti teorií, konceptů a metod oboru umožňující shromáždit data a provést analýzu problému, realizovat výkon technických stavebních a řídicích funkcí. Jsou schopni porozumět možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod v architektonické praxi. Kromě výše uvedených znalostí absolventi bakalářských studijních programů umí s využitím odborných znalostí a na základě rámcově vymezeného úkolu řešit praktické problémy v oboru, vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému v oboru a použít některé základní technické a výtvarné postupy v rozsahu potřebném pro řešení praktických problémů v oborové praxi včetně navrhování jednoduchých inovativních postupů.

Absolventi mohou vykonávat profesi v kanceláři pod vedením autorizovaného architekta nebo mohou být zařazeni na některé pozice ve veřejné správě, například na stavebních úřadech, pořizovatelských úřadech, úřadech památkové péče, popřípadě ochrany přírody a krajiny a některých dalších specializovaných správních úřadech, kde je předpokladem vysokoškolské vzdělání získané alespoň v bakalářském studijním programu, doplněné o zkoušky zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu.

Magisterský typ

Absolventi magisterských studijních programů architektury a urbanismu prokazují rozšířené porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v architektonických oborech umožňující výkon nejvyšších funkcí ve stavební oblasti, schopnost přípravy, realizace a řízení náročných stavebních činností. Prokazují schopnost

analýzy a syntézy problémů architektonické praxe, například chod a řízení kanceláře a řízení architektonické, krajinářské nebo urbanistické/územně plánovací zakázky, výkon vlastních činností projektových a plánovacích v souvislosti s poskytováním souvisejících odborných služeb a právních informací na základě znalosti příslušných právních předpisů. Vedle toho absolventi rozumí možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů pro řešení problémů architektonické praxe. Kromě výše uvedených znalostí absolventi magisterských studijních programů umí s využitím odborných znalostí samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický nebo praktický problém architektonické praxe. Zejména pak: vypracovávat územně plánovací dokumentaci včetně územně plánovacích podkladů, vypracovávat projektovou dokumentaci staveb, s výjimkou staveb inženýrských a vypracovávat projektovou dokumentaci zahradních a krajinářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace. Mohou provádět stavebně architektonické nebo urbanistické průzkumy, vydávat odborná stanoviska, zpracovávat dokumentaci a posudky pro dílčí hodnocení vlivu staveb na životní prostředí, a to i pro účely řízení před státními orgány či vypracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb a provádět autorský nebo technický dozor nad realizací stavby.

Absolventi magisterských studijních programů umí samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problémy s použitím vybraných teorií, konceptů a metod stavebnictví, umí realizovat i rozsáhlé analyticko-syntetické práce v rámci stavební organizace a stavební výroby. Jsou též schopni vést realizaci jednoduché stavby, provádět geodetická měření pro projektovou činnost a vytyčovací práce. Dále pak zastupovat stavebníka, popřípadě navrhovatele na podkladě zmocnění při územním, stavebním nebo kolaudačním řízení nebo vykonávat v orgánech státní správy odborné funkce na úseku územního plánování nebo stavebního řádu, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Absolventi magisterských studijních programů umí použít některé z pokročilých výzkumných postupů ve stavebních a geodetických oborech způsobem umožňujícím získávat nové původní informace vycházející z teorie i praxe.

Doktorský typ

Absolventi doktorských studijních programů se mohou kromě vlastního výkonu profese uplatnit jako vědečtí pracovníci či jako učitelé v příslušných oborech na vysoké škole. Prokazují hluboké a systematické znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám, které jsou v popředí poznání oboru na mezinárodní úrovni, umožňující koncepční a plánovací činnost v praxi i v oblasti vědeckého bádání. Umí navrhovat a používat pokročilé výzkumné postupy svého oboru způsobem umožňujícím rozšiřovat poznání původním výzkumem pro řešení problémů praxe i vědeckého bádání. Jsou schopni realizovat aplikovaný výzkum, ověřit hypotézy v praxi, popřípadě navrhnout praktické využití závěrů výzkumu.

Relevantní regulované profese

Vzdělávání v oblasti architektura podléhá regulaci nejen na národní, ale rovněž na evropské úrovni. Základní požadavky na vzdělání architektů jsou uvedeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005, o uznávání odborných kvalifikací, a v zákoně č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání v oblasti architektury je úzce spjato s působením regulačního orgánu, kterým je v České republice Česká komora architektů. Regulovanou profesí je autorizovaný architekt pro obory

- a) architektura,
- b) územní plánování,
- c) krajinářská architektura.

Vztah ke klasifikacím KKOV a ISCED-F

KKOV:

35 Architektura (kompletní kategorie)

3914 Krajinné inženýrství

4109 Zahradní a krajinářská architektura

ISCED-F:

0731 Architecture and town planning

Teze nařízení vlády

k provedení § 82a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění předkládaného návrhu novely

I. Zákonné zmocnění

V souladu s navrhovaným zněním § 82a zákona o vysokých školách bude vláda zmocněna stanovit nařízením vlády:

- standardy pro institucionální akreditaci,
- standardy pro akreditaci studijního programu a
- standardy pro akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem.

Zákonné zmocnění navazuje na navrhované znění § 78a zákona o vysokých školách, které zní:

„§ 78a

Standardy pro akreditace

(1) Akreditační úřad při své činnosti podle tohoto zákona zohledňuje v rámci správního uvážení standardy pro akreditace, jimiž se rozumí soubor požadavků týkajících se vysoké školy, stanovených se zřetelem k druhu řízení, účelu hodnocení nebo typům a profilům studijních programů.

(2) Standardy pro akreditace obsahují

a) v případě institucionální akreditace

1. soubor požadavků na institucionální prostředí vysoké školy, zejména na strategii a řízení vysoké školy, na studijní programy a jejich studenty, na tvůrčí činnost, zejména na výzkum, mezinárodní spolupráci, spolupráci s praxí, akademické pracovníky, zdroje a na systém zajišťování kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností vysoké školy,

2. soubor požadavků na studijní program v rámci oblasti vzdělávání, zejména na obsahové zaměření studijního programu, profil absolventa, na odborné znalosti a odborné dovednosti absolventů ve vazbě na příslušnou oblast vzdělávání, na personální, finanční, materiální a další zabezpečení studijního programu, včetně požadavků souvisejících se zajištěním podmínek rovného přístupu zdravotně postižených uchazečů a studentů k vysokoškolskému vzdělání, a na rozsah mezinárodní spolupráce a rozsah spolupráce s odbornou praxí,

b) v případě akreditace studijního programu

1. soubor minimálních požadavků na studijní program, zejména na obsahové zaměření studijního programu, profil absolventa, na odborné znalosti a odborné dovednosti absolventů ve vazbě na příslušnou oblast vzdělávání, na personální, finanční, materiální a další zabezpečení studijního programu, včetně požadavků souvisejících se zajištěním podmínek rovného přístupu zdravotně postižených uchazečů a studentů k vysokoškolskému vzdělání, a na rozsah mezinárodní spolupráce a rozsah spolupráce s odbornou praxí,

2. požadavky na systém řízení, zabezpečení a kontroly všech činností vysoké školy, zejména však činnosti vzdělávací a s ní související tvůrčí činnosti, s ohledem na to, aby studijní prostředí umožnilo naplňovat poslání vysoké školy,

3. požadavky na zajišťování kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností a hodnocení kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností vysoké školy,

c) v případě akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem soubor požadavků nutných k prokázání schopnosti vysoké školy vést řízení podle § 72 a 74 a soubor požadavků na rozsah a kvalitu související vzdělávací a tvůrčí činnosti, na rozsah mezinárodní spolupráce a rozsah spolupráce s odbornou praxí.“

II. Teze nařízení vlády o standardech pro akreditaci

A. Funkce, obsah a obecné principy standardů

Funkce standardů pro akreditaci

Standardy pro akreditaci plní při akreditačních postupech několik funkcí:

- vysoká škola je **může** využít jako metodický materiál pro formování svého systému zabezpečování a hodnocení kvality vysoké školy,
- pro vysokou školu představují osnovu pro zpracování sebehodnotící zprávy, kterou vysoká škola přikládá jako přílohu k žádosti o akreditaci,
- jsou vodítkem pro hodnotící komisi při posuzování vysoké školy na místě v rámci hodnocení,

- obsahují kritéria (například v podobě minimálních požadavků), které vysoká škola musí splnit, aby prokázala svou způsobilost a kvalitu s ohledem na podmínky pro udělení akreditace,
- budou použity pro posouzení podmínek pro udělení akreditace vysoké škole v případě, že Národní akreditační úřad pro vysoké školství zjistil nebo obdržel informaci, že vysoká škola neplní kritéria akreditace, a následně vydal podnět hodnotící komisi k prověření aktuálního stavu na dané vysoké škole.

Obsah standardů pro akreditaci

Standardy pro akreditaci budou strukturovány do tří oddílů, které jsou samostatně určeny pro jednotlivé typy akreditace. Těmito oddíly jsou standardy pro:

- institucionální akreditaci,
- akreditaci studijního programu,
- akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem.

Standardy pro akreditaci budou koncipovány tak, že vždy budou obsahovat tři níže uvedené tematické okruhy:

- institucionální kontext,
- vzdělávací a související tvůrčí činnost,
- zabezpečování a hodnocení kvality.

Míra podrobnosti požadavků v jednotlivých tematických okruzích se bude lišit podle typu akreditace.

Vnitřní struktura standardů pro akreditaci pro jednotlivé typy akreditace bude jednotná a bude se skládat ze tří částí:

- Vymezení atributů, které budou předmětem posuzování hodnotící komise na místě (v prostorách vysoké školy). U těchto posuzovaných atributů se připouští v omezeném rozsahu jejich případné nedodržení, nebo jen částečné plnění. Vždy však musí být zdůvodněno, proč tento stav nastal. Na druhé straně se nepředpokládá, že by tyto atributy bez zdůvodnění nebyly plněny ve větším rozsahu.
- Vymezení kritérií a popřípadě kvantitativních indikátorů ve vztahu k misi, vizi a strategickému záměru vysoké školy, které představují limitní mez pro udělení akreditace.

Obecné principy standardů

1. Všechny typy akreditací, zejména pak akreditace studijních programů a institucionální akreditace, musí podporovat průběžné hodnocení kvality směřující k soustavnému zlepšování výuky na vysoké škole. Důraz se přitom neklade na detailní standardizaci všech procesů, nýbrž na ověření jejich funkčnosti vzhledem k daným standardům v podmínkách konkrétní vysoké školy.
2. Jako podklad pro hodnocení budou využívány v maximální možné míře standardní dokumenty povinně zpracovávané vysokou školou (strategický záměr, výroční zpráva

o činnosti a hospodaření, vnitřní předpisy). Nové typy dokumentů budou pro účely akreditace vyžadovány pouze v rozsahu předpokládaném novelou. Jedná se o:

- žádost o institucionální akreditaci (§ 81a odst. 2 zákona o vysokých školách),
- zprávu o vnitřním hodnocení kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností vysoké školy (§ 77b odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách),
- sebehodnotící zprávu, popisující a hodnotící naplnění jednotlivých požadavků vyplývajících z příslušných standardů pro akreditace studijního programu (§ 79 odst. 2 písm. e) a § 81a odst. 2 písm. d) zákona o vysokých školách),
- popis systému zajišťování kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností vysoké školy a hodnocení nezbytného personálního, finančního, materiálního a dalšího zabezpečení a jeho rozvoje pro případ akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, seznam členů vědecké nebo umělecké rady vysoké školy popřípadě členů vědeckých nebo uměleckých rad dotčených součástí (§ 82 odst. 2 písm. c) a d) zákona o vysokých školách).

3. Všechna rozhodná hodnotící kritéria musí být zveřejněna a konzistentně uplatňována. Požadavky na jednotlivé typy studijních programů budou popsány v nařízení vlády.

- V případě standardů pro akreditaci bakalářského a magisterského studijního programu budou odlišeny požadavky na profesně zaměřený a akademický studijní program (§ 44 odst. 5 zákona o vysokých školách).
- Vymezena budou rovněž specifická pravidla pro akreditaci studijních programů v distanční a kombinované formě studia, studijních programů uskutečňovaných v cizím jazyce, studijních programů uskutečňovaných ve spolupráci se zahraniční vysokou školou nebo s jinou právnickou osobou, uznávání studia na jiné vysoké škole a vyšší odborné škole.

B. Obsah standardů

Standardy pro institucionální akreditaci

Institucionální kontext	Oblast/i	Kvalita
<ul style="list-style-type: none"> - Právní identita, organizace vysoké školy - Strategie a řízení vysoké školy - Zdroje a administrativa - Tvůrčí činnost - Mezinárodní působnost - Spolupráce s praxí - Přínosy pro veřejnost, sociální odpovědnost vysoké školy 	<ul style="list-style-type: none"> - Oblast/i vzdělávání - Studijní programy - Celoživotní vzdělávání - Akademičtí pracovníci - Studenti 	<ul style="list-style-type: none"> - Systém zajišťování kvality - Výsledky hodnocení kvality

Komentář k obsahu tematických okruhů institucionální akreditace

Tematický okruh **institucionální kontext** bude určen k posouzení právní identity vysoké školy, její organizace, klíčových řídicích orgánů a pracovníků, jejich působnosti, pravomocí a odpovědností. Předmětem zájmu v tomto směru budou i strategické záměry vysoké školy.

Dále bude předmětem zájmu prostorové, přístrojové, informační a komunikační vybavení a další zabezpečení, včetně nezbytné administrativy. Cítilivě se v tomto směru musí hodnotící komise zajímat o rozpočet vysoké školy, popřípadě solventností (u soukromé školy), a to s ohledem na zabezpečení bezproblémového chodu vysoké školy a zejména s ohledem na přijaté studenty (předmětem zvýšeného zájmu bude stav úvěrů či jiná zadluženost vysoké školy).

Tvůrčí činnost je nedílnou součástí aktivit vysoké školy vztahujících se k oblastem vzdělávání, u kterých usiluje o institucionální akreditaci. Proto této komponentě musí být věnována přiměřená pozornost. Standardy budou vymezovat výzkumnou činnost širěji, než jak ji v současné době vymezuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Mezinárodní působnost vysoké školy je též významným aspektem pro posuzování vysoké školy. Předmětem zájmu budou zejména mobility jak studentů, tak i akademických pracovníků, a jejich zapojení do činnosti v mezinárodních odborných organizacích.

Spolupráce s praxí a přínosy pro veřejnost, včetně sociální odpovědnosti školy, jsou hlediska hodnocení, která dotváří celkový obraz vysoké školy. Zejména u vysokých škol, které vychovávají absolventy pro různé segmenty praxe, bude předmětem zájmu spolupráce vysoké školy s praxí.

Pro každou **oblast vzdělávání**, kterou hodlá vysoká škola akreditovat, bude vybrán studijní program a ten bude posuzován z výše uvedených hledisek.

Pozornost pochopitelně bude zaměřena na cíl, profil a obsahové zaměření studijního programu. Posuzována bude skladba studijních předmětů, které tvoří náplň studijního programu, jejich obsahové zaměření a zabezpečení výuky dostupnou literaturou, popřípadě dalšími studijními oporami.

Stranou pozornosti pochopitelně nemohou být akademičtí, pedagogičtí a vědečtí pracovníci, jejich složení, kvalifikační úroveň a garanti studijního programu a jednotlivých studijních předmětů. Součástí hodnocení kvalitativní úrovně akademických, pedagogických a vědeckých pracovníků budou zejména výsledky činnosti těchto pracovníků jak v pedagogické činnosti, tak i ve vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti, a v mezinárodních aktivitách.

Studenti se mohou podílet na zajištění kvality pedagogické činnosti; předmětem zájmu v tomto případě bude řada faktorů, mezi něž patří zejména informovanost studentů o daném studijním programu, o požadavcích na studium jednotlivých studijních předmětů studijního programu, o úspěšnosti během studia, o podmínkách pro handicapované studenty.

Poslední tematický okruh bude věnován zabezpečování a hodnocení **kvality**. Předmětem posuzování bude zavedený systém zajišťování kvality na vysoké škole a systém vnitřního hodnocení kvality vysoké školy.

V obou případech, tj. jak v případě zajišťování kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností, tak vnitřního hodnocení kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností vysoké školy, bude předmětem zájmu standardů pro akreditaci vnitřní struktura systému, popřípadě zejména indikátory hodnocení kvality zavedené vysokou školou. Neméně důležité bude, kdo se danými poznatky na vysoké škole zabývá (zejména komu jsou k dispozici, kdo je projednává) a jaké závěry řídicí orgány vysoké školy na základě získaných poznatků přijímají v zájmu zlepšování kvality.

Standardy pro akreditaci studijních programů

Institucionální kontext	Studijní program/y	Kvalita
<ul style="list-style-type: none"> - Právní identita, strategie a řízení vysoké školy - Zdroje a administrativa 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategické zaměření studijního programu - Uskutečňování studijního programu - Akademičtí pracovníci - Studenti - Ostatní aktivity - Výstupy studijního programu 	<ul style="list-style-type: none"> - Systém zajišťování kvality vysoké školy - Výsledky hodnocení kvality studijního programu

Komentář k obsahu tematických okruhů akreditace studijních programů

Výše uvedené tematické okruhy se použijí pro posuzování žádosti vysoké školy, která žádá o akreditaci jednoho nebo více studijních programů. Ačkoliv je zdánlivě struktura tematických okruhů stejná, jejich obsah se liší a lišit se bude i míra podrobnosti při posuzování těchto kritérií hodnotící komisí.

Institucionální kontext. I v tomto případě předmětem zájmu hodnotící komise bude právní identita vysoké školy, její organizace a strategie, a to v rozsahu obdobném jako v případě institucionální akreditace. V obdobném rozsahu budou posuzovány též zdroje, tzn. prostorové, materiální, informační a komunikační vybavení, a v neposlední řadě i finanční zabezpečení studijního programu.

Těžiště obsahu standardu určeného pro akreditaci studijního programu je směřováno ke **studijnímu programu**, respektive studijním programům, které jsou předmětem akreditace.

Prioritním zájmem v tomto směru je zejména obsah studijního programu a vlastní postupy jeho uskutečňování. Ve srovnání s institucionální akreditací je důkladnější pozornost věnována posouzení studijního programu. Vychází ze strategického zaměření studijního programu, jeho cílů a profilu. Stranou pozornosti nemůže být jeho relevance.

Samostatná pozornost je věnována obsahu studijního programu, struktuře jednotlivých studijních předmětů, jejich skladbě a též obsahu jednotlivých studijních předmětů. Dále také zabezpečení literaturou a dalšími studijními oporami.

Další komponenta je věnována uskutečňování studijního programu. Předmětem zájmu bude zejména skutečnost, jak je na vysoké škole řízena vzdělávací činnost, studijní rozvrhy, zpětná vazba, spolupráce s praxí.

Dále budou standardy popisovat průběh studijního programu od přijímání uchazečů do studijního programu, přes vlastní výuku a konzultační hodiny. Stranou pozornosti ovšem nezůstanou zejména postupy, jak vysoká škola zabezpečuje aktualizaci obsahu studia nebo pomáhá studentům při zvládnutí obtížných pasáží. Předmětem zájmu standardů jsou i dvě proti pólové skupiny studentů; co dělá vysoká škola pro rozvoj talentovaných studentů, a na druhé straně, co dělá vysoká škola pro snížení studijní neúspěšnosti. Nedílnou součástí standardů je i zjištění chování vysoké školy v nestandardních studijních podmínkách, zejména existence individuálních studijních plánů nebo přechod studentů z jiných škol, včetně vyšších odborných škol. Předmětem standardů bude i mezinárodní spolupráce vysoké školy při realizaci studijního programu se zahraniční školou, nebo výuka studijního programu v cizím jazyce.

Úloha akademických pracovníků a studentů při uskutečňování studijního programu je posuzována v obdobném obsahovém zaměření a rozsahu jako v případě výše popsanych postupů uvedených pro institucionální akreditaci.

Ostatní aktivity ve stručnosti obsahují řadu dílčích komponent, které úzce souvisejí s realizací studijního programu. Jejich prověřování nebude tak detailní, jako v případě institucionální akreditace, ale bude posuzováno v kontextu mise, vize a strategického záměru vysoké školy. Konkrétně se jedná zejména o tvůrčí činnost související se studijním programem, mezinárodní aktivity, vztahy s praxí a společenskou odpovědnost vysoké školy.

V bodu výstupy studijního programu budou předmětem standardu takové atributy, jako je zájem zaměstnavatelů o studenty a absolventy studijního programu.

Poslední tematický okruh standardů – **kvalita**, je ve standardu pro akreditaci studijního programu uveden ve stejném obsahu jako v případě institucionální akreditace.

Standardy pro akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem

Institucionální kontext	Vzdělávací a tvůrčí aktivity	Kvalita
<ul style="list-style-type: none"> - Právní identita, strategie a řízení vysoké školy - Zdroje a administrativa 	<ul style="list-style-type: none"> - Charakteristika oblasti působnosti - Vědecká činnost - Postavení ve vědecké a akademické komunitě - Doktorský studijní program, zaměření, počty studentů v doktorských studijních programech a absolventů - Personální zabezpečení - Mezinárodní aktivity - Složení a činnost vědecké nebo umělecké rady 	<ul style="list-style-type: none"> - Systém zajišťování kvality vysoké školy - Výsledky hodnocení kvality

Komentář k obsahu tematických okruhů akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem

Tematické okruhy **institucionální kontext** a **kvalita** budou uvedeny v obsahu a budou posuzovány ve stejném rozsahu jako v případě akreditace studijních programů. V případě, že žadatel požádá o akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem v rámci institucionální akreditace, tyto tematické okruhy z posuzování odpadají, neboť jsou předmětem posuzování v rámci kritérií institucionální akreditace.

Těžiště standardů pro akreditaci bude v posuzování tematického okruhu **vzdělávací a jiné tvůrčí činnosti**. Dílčí aspekty standardů se soustředí na vymezení oblasti, pro kterou vysoká škola žádá o akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, dále pak vlastní průběh habilitačního a jmenovacího řízení, který je uplatňován na dané vysoké škole a minimální požadavky na zájemce o habilitační a jmenovací řízení. Předmětem zájmu bude

zejména vědecká nebo jiná tvůrčí činnost vážící se k této oblasti, postavení oblasti ve vztahu k vědecké a akademické komunitě, doktorský studijní program, personální zabezpečení oblasti, mezinárodní aktivity a složení a činnost vědecké a umělecké (akademické) rady.

V případě akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem se dále ověřuje schopnost vysoké školy transparentně a nestranně ověřit výsledky uchazeče habilitačního nebo profesorského řízení ve výuce ve všech typech studijních programů v dané studijní oblasti a původní výstupy profilující výzkumné (tvůrčí) činnosti uchazeče pro danou oblast.

Návrh nařízení vlády bude projednán s orgány reprezentace vysokých škol (Českou konferencí rektorů a Radou vysokých škol).

Teze vyhlášky

k provedení § 87 odst. 1 písm. g) bodu 3 a § 87 odst. 1 písm. i) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění předkládaného návrhu novely

I. Zákonné zmocnění

V souladu s navrhovaným zněním § 87 odst. 1 písm. g) bodu 3 a § 87 odst. 1 písm. i) zákona o vysokých školách bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) povinno stanovit vyhláškou:

- termíny, strukturu a formu předávání údajů podle písmene i) vysokými školami ministerstvu.

Zákonné zmocnění navazuje na navrhované znění § 87 odst. 1 písm. i) zákona o vysokých školách, které zní:

„*Ministerstvo...*

i) sdružuje a využívá informace o uchazečích o přijetí ke studiu a o účastnících a absolventech celoživotního vzdělávání a informace z matriky studentů v souladu se zvláštními předpisy a agregované údaje o zaměstnancích vysokých škol a jejich odměňování; při sdružování a využívání informací a při provádění statistických zjišťování je oprávněno samo, případně prostřednictvím jím pověřené osoby, využívat rodná čísla uchazečů o přijetí ke studiu ve studijním programu, osob přijatých ke studiu ve studijním programu, studentů studujících ve studijním programu, a osob, které přerušily nebo ukončily studium ve studijním programu, účastníků celoživotního vzdělávání a absolventů celoživotního vzdělávání; vysoké školy jsou povinny předávat ministerstvu tyto údaje v termínech, struktuře a formě stanovené prováděcím právním předpisem.“

II. Teze vyhlášky o statistice

Údaje o termínech, struktuře a formě předávání statistických údajů o uchazečích o přijetí ke studiu, o zaměstnancích vysokých škol, o účastnících a absolventech celoživotního vzdělávání a informací z matrik studentů

Vyhláška stanoví

- a) charakter zjišťovaných údajů,
- b) rozhodné datum, termíny a formu předávání údajů.

V případě uchazečů o studium vyhláška upraví

- a) předávané osobní charakteristiky uchazeče o vysokoškolské studium včetně rodného čísla, údajů o předchozím vzdělávání, charakteristiky studia, do kterého si uchazeč podal přihlášku, výsledků přijímacího řízení a zápisu do studia,
- b) elektronický sběr dat na ministerstvem stanovený server ve stanovených termínech.

V případě zaměstnanců vysokých škol vyhláška upraví

- a) předávání agregovaných dat o počtech zaměstnanců podle pracovního zařazení, pohlaví a rozpočtové skladby a předávání souhrnných informací o prostředcích použitých na úhradu mezd.
- b) elektronický sběr dat na ministerstvem stanovený server ve stanovených termínech.

V případě účastníků a absolventů programů celoživotního vzdělávání vyhláška upraví

- a) předávané osobní charakteristiky účastníků a absolventů celoživotního vzdělávání včetně rodného čísla, údaje o obsahu, průběhu a výsledku vzdělávání v souladu s národními¹ i mezinárodními požadavky²,
- b) elektronický sběr dat na ministerstvem stanovený server ve stanovených termínech.

V případě předávání dat z Matrik studentů vyhláška upraví

- a) předávané osobní charakteristiky studentů a absolventů včetně rodného čísla, údaje o obsahu, průběhu a výsledku vzdělávání v souladu s národními³ i mezinárodními⁹ požadavky,
- b) elektronický sběr dat na ministerstvem stanovený server ve stanovených termínech.

Struktury přenosových souborů, vzory formulářů a použité závazné číselníky se publikují na internetových stránkách ministerstva.

Návrh vyhlášky bude projednán s orgány reprezentace vysokých škol (Českou konferencí rektorů a Radou vysokých škol).

¹ Zejména získání a rozšíření pedagogické kvalifikace a uznávání CŽV v akreditovaných studijních programech VŠ.

² Implementace Nařízení Komise (EU) č. 912/2013 ze dne 23. září 2013, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 452/2008 o vypracovávání a rozvoji statistik o vzdělávání a celoživotním učení, pokud jde o statistiky o systémech vzdělávání a odborné přípravy.

³ Zejména financování vzdělávání.